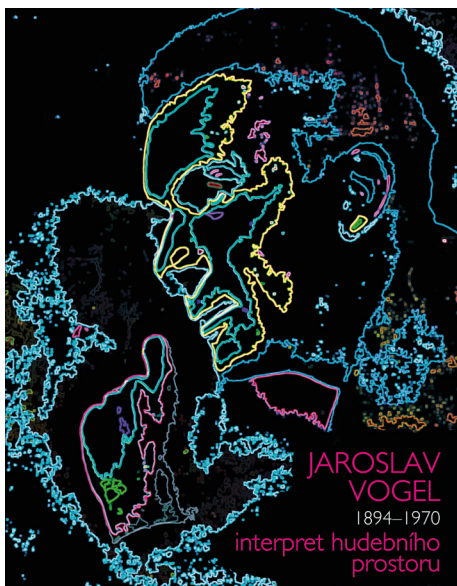

Lenka Černíková: *Jaroslav Vogel (1894–1970), interpret hudebního prostoru*

KAREL STEINMETZ

C

9

Práce zkušené hudební historičky, vedoucí hudebního oddělení Ostravského muzea Lenky Černíkové, je brilantně napsaná monografie o životě a práci českého umělce, dirigenta, skladatele a hudebního publicisty, autora výborné monografie o životě a díle Leoše Janáčka Jaroslava Vogla, jenž se ve 2. čtvrtině 20. století podstatně zasloužil o rozvoj hudební kultury v Ostravě. Její rámec tvoří komplexní interpretace rozsáhlých pramenů týkajících se této osobnosti. Výsledky detailní heuristické práce nejen na autorčině pracovišti, kde je uložena část Voglovy pozůstalosti, ale též v Českém muzeu hudby a archivech uměleckých institucí v Praze, Brně, Plzni a Ostravě jsou zužitkovány v monografii, která podává ucelený

profil této osobnosti. Práce je členěna do pěti kapitol a závěru (pak následují abstrakt, přílohy a jmenný rejstřík).

První kapitola, nazvaná *Rodina a první kroky adepta hudebního umění*, ukazuje (mimo jiné epizody z mládí) hlavně na význam setkání mladého Vogla s Vítězslavem Novákem, na jeho zkušenosti ze studií v Mnichově a Paříži, na první pražský pobyt a pak na angažmá dirigenta v Plzni za první světové války i na Voglovo studium na mistrovské škole u V. Nováka. Pak si všímá i prvního dirigentského působení v Moravské Ostravě, éry hudebního kritika v Praze a zrání osobnosti v plzeňské opeře.

Z důkladné heuristické práce autorka vytěžila mnoho nových poznatků i ve 2. kapitole *Hudební kapitoly z meziválečné Ostravy*, a to v podobě dosud neznámých a nepublikovaných detailů a podrobností k „příběhům“ reflektovaným ostravskými muzikology Ivo Stolaříkem, Vladimírem Gregorem, Evou Sýkorovou-Čápkovou a dalšími (např. tzv. Divadelní symfonické koncerty, činnost Spolku pro komorní hudbu a Kruhu přátel vážné hudby, ostravské pobyty Stravinského, Hindemitha, Prokofjeva apod.).

Třetí a čtvrtá část knihy zcela logicky vybíhají z biografické chronologie a jsou tematicky zaměřeny na nedisidentskou (rozuměj skladatelskou a publicisticko-kritickou) Voglovu tvorbu i s pozoruhodným odbočením do filozofické roviny při hypotetické úvaze o společných rysech v myšlení Leoše Janáčka a Martina Heideggera, které údajně

(podle názoru autorky) vyplývají z Vogelovy monografie.

Poslední kapitola *Na vrcholu umělecké kariéry* se vrací k vyličení životních událostí a dirigentské činnosti Jaroslava Vogla na konci 2. světové války po jeho definitivním odchodu z Ostravy do Brna, po válce do Prahy (zde je v knížce zhodnoceno zvláště nejdůležitější desetileté období Voglova působení v Národním divadle v letech 1949–1959) a na závěr jeho dirigentské kariéry i působení ve funkci šéfdirigenta tehdejší Státní filharmonie Brno.

V *Závěru* knihy je střízlivě vyhodnocena Voglova osobnost bez nabubřelé glorifi-

kace. V přílohách jsou seznamy Voglových skladeb a přednášek, notové a jiné ukázky z opery *Mistr Jíra*, přepis korespondence s významnými umělci v českém překladu, ukázky z jeho publicistických textů, soupisy hudebních nastudování v Městském divadle v Plzni a v Národním divadle moravskoslezském i program všech Divadelních symfonických koncertů v letech 1928 až 1943 a podobně.

Práce přináší řadu nových poznatků o životě a díle Jaroslava Vogla. Velmi dobře charakterizuje celou jeho osobnost, jeho přínos nejen pro ostravský hudební život, ale i celou českou hudební kulturu.

Karel Steinmetz, Katedra hudební výchovy PdF Univerzity Palackého v Olomouci